

dinges Værnepligt er i vore Dage forældet og dets Overensstemmelse med Nutidens folkeretlige Opfattelse særdeles tvivlsom. Bestemmelsen er tilmed i Realiteten uden Betydning, eftersom kun en meget begrænset Del af det danske værnepligtige Mandskab indkaldes til Uddannelse. Naar dertil kommer Undtagelserne fra Regelen i § 2 gennem Overenskomster med fremmede Stater, Mestbegunstigelsesklausuler i Handels- og Venskabsstraktater og undersøgt Forhold til en fremmed Stat — Undtagelser, der har til Følge, at § 2 praktisk talt kun kan komme til Anvendelse paa hjemløse (Personer uden Statsborgerret i noget Land) —, og naar det bortset fra Norge ikke over for Udvalget er oplyst, at andre Stater praktiserer en til Grundregelen i § 2 svarende Bestemmelse, kan Mindretallet ikke se, at Lovens Opretholdelse skulde være paakrævet ud fra Hensynet til eventuelle Traktatforhandlinger.

Ganske anderledes er Stillingen for Personer, der har *dobbelt Statsborgerret*. I disse Tilfælde synes det betimeligt, at Regeringen bemyndiges til — *under Forsættelse af Gensidighed* — at afslutte Overenskomster om Fritagelse for Værnepligt med vedkommende fremmede Stat, i hvilken den paagældende danske Statsborger tillige har Borgerret. Denne i Regeringsforslaget indeholdte Bestemmelse foreslaas derfor indsat i Loven af 8. Juni 1912 i Stedet for den nugældende § 2.

Et *Mindretal* (Hauch, Jepsen Christensen, Stegger Nielsen og Stensballe) kan i øvrigt ikke tiltræde Affattelsen af Lovforslagets §§ 5 og 6, men undlader — i Lighed med vor Stilling til Lovforslaget om Hærens og Søværnets Ordning — at stille Ændringsforslag.

Et *Mindretal* (Holger Andersen, Hendriksen og Schaumann) kan ikke tiltræde det foreliggende Forslag, idet det kan befrygtes, at den nye Affattelse af §§ 5 og 6 under visse Forhold vil kunne benyttes til at tilstræbe en ændret Sammensætning af Landets Værn og give denne en

mere ensidig Karakter. Den nugældende Lov har, som det bl. a. ogsaa tydeligt fremgaar af en af det statistiske Departement under 12. Marts d. A. udarbejdet Oversigt over Fordelingen efter Erhverv af de paa Sessionen for 1936 behandlede værnepligtige, virket paa en Maade, der fuldt ud betrygger en ligelig Tilgang fra alle Samfundsklasser og Erhverv til Tjeneste ved Hæren og Søværnet. Mindretallet tillægger Opretholdelsen og Sikringen af dette Forhold afgørende Betydning og kan ikke erkende, at den i Forslaget indeholdte Kontrol fra Forsvarsministerens Side er tilstrækkelig over for Tendenser til at udnytte de nye Regler i en bestemt Retning. Dertil kommer, at de foreslaede Bestemmelser er en Følge af § 88 i Forslag til Lov om Hærens Ordning, hvorved de bestaaende frivillige Korps ophæves, skønt der ikke har kunnet paapeges nogen som helst ensidig politisk Tendens i disses Sammensætning og Virksomhed, der udelukkende er gaaet og vedblivende gaar ud paa frivillig Dygtiggørelse til Vaaben-tjeneste for at kunne være til Raadighed for Fædrelandet i en farefuld Situation, som f. Eks. i Augustdagene 1914. Allerede paa Grund af denne Sammenhæng mellem Nedlæggelsen af de frivillige Korps og de nye Bestemmelser i nærværende Lovforslags §§ 5 og 6 maa Mindretallet modsætte sig disse. Man fremsætter derfor Ændringsforslagene under Nr. 2, 3 og 4 til §§ 5 og 6, der tilsigter at opretholde de nugældende Lovbestemmelser.

Ændringsforslag.

Af et *Mindretal* (Holger Andersen, Hauch, Hendriksen, Jepsen Christensen, Stegger Nielsen, Schaumann og Stensballe):

Til § 2.

1) Lovens § 2 affattes saaledes:
„Gensidig Overenskomst med fremmed Stat om Fritagelse for Værnepligt kan afsluttes, for saa vidt angaar Personer, der